

Stationsplein 1
Postbus 2166
3800 CD Amersfoort

T (033) 479 70 00
www.natuurmonumenten.nl

IBAN NL 58 INGB 0666 0285 24
BIC INGBNL2A

KvK nr. 40516730

Reactie Concept Interprovinciaal Wolvenplan 2024

Natuurmonumenten

Algemeen

Natuurmonumenten is voorzichtig positief over de stappen die gezet zijn om tot een nieuw IPO Wolvenplan te komen. Tegelijk zien we dat een nieuw plan niet zaligmakend is. Ten opzichte van het oude plan zijn er slechts enkele betekenisvolle wijzigingen doorgevoerd en veel informatie is ongewijzigd hergebruikt. Daarmee schiet het nog tekort in het bieden van meer concrete handelingskaders en ondersteuning in de uitvoering van maatregelen voor preventie, communicatie en interventie.

Periodieke actualisatie van handelingskaders is een vereiste bij de continue veranderende omstandigheden rond de terugkeer van de wolf. We benadrukken daarbij dat er ook tussentijds ruimte moet zijn voor maatwerk en dat we daarmee misschien ook accepteren dat in voorkomende gevallen de rechterlijke macht de interpretatie en de uitvoering van de maatregelen zal toetsen aan de wet. Tegelijk benadrukken we dat bij interventies tijd een belangrijke rol speelt en dat snel handelen vaak erger kan voorkomen. Dat schuurt met de juridische onderbouwing die soms nodig is: Tijd versus zorgvuldigheid. We vinden het belangrijk om dat dilemma te benoemen en daar open over te zijn in verwachtingen management naar belanghebbenden, publiek en politiek: We zijn heel veel zaken nog aan het uitvinden en uittesten. En dat vergt continue monitoring en de bereidwilligheid om van nieuwe situaties te leren.

Mogelijk kan het model van een faunabeheerplan als sjabloon gebruikt worden om aan de voorkant onderbouwing te borgen en vanuit die basis vergunningen op te stellen voor de handelingen uit de interventierichtlijnen, zodat die op de plank liggen bij acute situaties. Ook het proces om tot interprovinciaal afgestemd faunabeheer te komen (bijvoorbeeld het Interprovinciaal Faunabeheerplan Ganzen) kan dienen als inspiratie voor beleid rond de wolf. De governance-structuur voor faunabeheerplannen bestaat immers al.

De interventierichtlijnen bieden voor met name dierhouders onvoldoende handelingsperspectieven. We raden met klem aan om de mogelijkheid aan interventies bij bijvoorbeeld gescheperde kuddes uit te breiden.

Gebundelde kennis, communicatie en ondersteuning bij preventie

In relatie tot het voorgaande is het cruciaal dat er voor de provincies en Rijk een centrale plek is waar data, deskundigheid, kennis en ervaring gebundeld wordt. Dit is de basis voor de effectieve uitvoering van maatregelen (lerend 'beheren') en voor de juridische onderbouwing (houdbaar 'beheren').

Dit geldt ook voor publiekscommunicatie en -informatie. Coördinatie en bundeling van menskracht en middelen tussen provincies resulteert bij communicatie in een duidelijker en krachtiger boodschap. Het publiek moet weten waar ze moeten zijn (loketfunctie) en er op kunnen vertrouwen dat de boodschap niet ophoudt bij de provinciegrens (*one text* strategie).

Daarnaast zal het ondersteunen van dierhouders in het aanbrengen van preventieve maatregelen professioneel ondersteund moeten worden. Ook hier geldt dat bundeling van kennis en middelen leidt tot een effectiever en slagvaardiger uitvoering.

We steunen dan ook de initiatieven om te komen tot een centraal deskundigen team, een Landelijk Informatiepunt Wolf en centrale professionele ondersteuning van wolf fencing teams.

Inhoudelijke opmerkingen

Pag. 10: Is in probleemsituaties of bij probleemwolven de omgevingsvergunning een voldoende slagvaardig middel om snel en adequaat te kunnen handelen? Welke aanvullende middelen zijn nodig om de procedure te kunnen versnellen?

Pag. 18 1e alinea: De roedel in de Gelderse Vallei is de achtste roedel in Gelderland.

Pag. 46: Vergoeding van extra onderhoud en arbeid is een verantwoordelijkheid van de provincies. We adviseren hen om hier met de sector over in gesprek te gaan.

Pag. 69 laatste alinea: Onderzoek of het opnemen van het beheer en interventierichtlijnen voor de wolf in een provinciaal faunabeheerplan-wolf kan helpen bij een betere onderbouwing van ingrijpen en of daarmee sneller kan worden ingegrepen in probleemsituaties en bij probleemwolven. (zie ook opmerking algemeen)

Pag. 71 punt 3.: Hier staat: *Dit is wettelijk verboden. Hiervoor is een omgevingsvergunning nodig. Bij de aanvraag en verlening van dat besluit zullen zwaarwegende argumenten moeten worden aangedragen waaruit blijkt dat verjaging uit het gebied noodzakelijk is.* Ook hier wordt de term verjagen gebruikt. Dat is verwarrend omdat dit ook bij punt 2 wordt gebruikt. Graag nader uitleggen wat onder *verstoring* wordt verstaan (voorbeeld?) en het verschil met verjagen uit punt 2.

Pag. 75 en idem pag. 76 en 77: *Als provincie of burgemeester in overleg met deskundigen vaststellen dat aversieve conditionering niet werkt of praktisch niet uitvoerbaar is: 'probleemwolf'.* Dit deel hoort eigenlijk thuis onder kopje *Inschatting*. Het is geen maatregel of doel.

Pag. 79 a Maatregel en doel: Wat wordt verstaan onder *lokale verjaging*? Dit kan op meerdere manieren ingevuld worden. Kan daar meer duiding aan gegeven worden?

Pag. 80 d Maatregel en doel: *Als maatregel niet succesvol of niet uitvoerbaar is: Wolf doden op last burgemeester, op grond van de Gemeentewet.* Vermelden over welke maatregel(en) het hier gaat: maatregelen in de probleemsituatie?

Pag. 83: Bij de interactie wolf – vee wordt niet meer gesproken over een probleemsituatie, alleen over *geen probleemsituatie* en *probleemwolf*. Wat is daar de reden voor? Zijn er geen mogelijkheden om problemen met aanvallen op vee op te lossen met verjaging?

Pag. 84 e Maatregel en doel: Waarom kan hier niet een probleemsituatie ontstaan als een wolf zich specialiseert op gescheperde kuddes? Er staat ook niets over verjagen bij gescheperde kuddes. We nemen aan dat dit ook tot de mogelijkheden behoort, dan ook vermelden.